



## ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ПОЛІГРАФІЧНИХ КАЛЕНДАРІВ В ДОРОБКУ УКРАЇНСЬКИХ ДИЗАЙНЕРІВ

*Шенеть Т.М., старший викладач, кафедра КСТ, УАД*

Глобальні зміни в час новітніх інформаційних технологій спричинили появу великої кількості інформації, що позначилися на завданнях, цілях і якості графічного дизайну. Дизайн календаря прямо пов'язаний з тиражним друком (та появою гравюри у книжках до новітніх цифрових технологій). Перші шрифтові календарі були частинами рукописних богослужбових книг, найдавніші зразки в Україні збереглися в Остромировому Євангелії (1056-1057 років). Поліграфічний календар є одним з найменш вивчених продуктів сучасної поліграфічної промисловості, але найбільш поширений у використанні споживачами. Його дизайн не має значних традицій, але саме на зовнішній вигляд протягом його виокремлення мало вплив, вже добре сформоване у книгодрукуванні виокремлення стилістичних особливостей різних епох. Невідомою частиною календаря ХХ-ХХІ ст. є вплив візуальної зміни типографіки, що стало можливим завдяки розвитку цифрових технологій.

Сучасні календарі представляють собою яскраві багатокольорові видання різноманітних конструкцій, форматів, видів. Для ілюстрацій використовують фотографії, малюнки, а роль другорядного елемента грає орнамент – шрифтовий та зображальний. За останні роки відбулася революція в світі виробництва календарів. Рекламна поліграфія з кожним роком набуває все нових змін. Календарі також удосконалюються і міняються в кожному новому сезоні. Але змінам піддалися не тільки зображення на лицьовій стороні календарів, змінилися і зручності використання: застосування зручних пружин і скріплень, різних конструкцій, що дозволяють встановлювати календарі на столах та функціональні елементи декору. Дизайнер працюючи над проектом враховує цілу низку питань. Саме дизайнер відповідає за зручність та експлуатацію предмета, естетику й оригінальність зовнішнього вигляду, споживацьку зацікавленість. Дизайн поліпшує якість життя людей та став одним з символів сучасної цивілізації. За кожною роботою дизайнера стоїть проникливість та конкретна ціль. Графічний дизайн не лише засіб оформлення але й засіб спілкування. Вдалих дизайн розширює можливості фарби та паперу, а дії хорошого дизайнера залишаються зовнішньо непомітні.

Для підрахунку днів підходять деколи найрізноманітніші предмети, дуже часто несподівані. Цікавий дизайн оригінальні ідеї в поєднанні з календарною сіткою створюють дизайнери в різних країнах світу. Наведу декілька оригінальних прикладів експериментальних календарів найбільш розповсюджених у світі. Календар кулька кожен місяць це кулька різного кольору та датами, магнітний календар Ігора Пінігіна та Сергія Чоботарева, а також сірниковий календар дизайну Юрка Гуцуляка, чорнильний календар іспанського дизайнера Оскара Діаз. Цікаві зразки: календар на ковбасі, цибульний календар агентства SERVICEPLAN Munich, календар шпалери



германського агентства SCHOLZ & FRIENDS HAMBURG створило для виробника фарбів ALPINA FARBEN, календар з падаючими листям агентства Euro RSCG Duesseldorf. Зараз в Україні діє близько трьох сотень дизайнерських студій. Десяток з них вже отримали всесвітнє визнання та активно продають свої рішення за кордон.

Розглянемо найкращі зразки календарів що увійшли в світову спадщину мистецьких арт об'єктів. Незвичне дизайнерське рішення українського митця Юрія Гоцуляка завоювало не одну з найпрестижніших нагороду у цій царині – Золото на фестивалі «ЕПКА ЕВОРДС». Незвичний «Енергетичний календар» одностайно визнали найкращим провідні фахівці з двадцяти семи країн світу. Дизайнери створили календар яким розкрили тему «енергії», оскільки вона закладена в назві та логотипі компанії. Кожна сторінка місяць – це набір сірників. Кожен день – це сірник. Сірники справжні, а конструкція календаря цілком безпечна. Вдало вирішена ідея стала водночас рекламним ходом для компанії та презентабельним продуктом поліграфії України у світі.

Інший підхід до дизайну можна побачити у студії «ANTARGO». Більшу увагу приділяють якісній ілюстрації та втілюють в життя креативні дизайнерські концепції. Студія «ANTARGO» через графічні образи формує позитивний образ продукту, керуються лозунгом «Ідеї правлять світом». Так появився календар для комерційного банку «Преміум», для образу стабільності використали монети. Вони складаються у відомі пам'ятки архітектури та об'єкти що асоціюються з достатком, стабільністю, добробутом.

Серед календарів мало розповсюдженим але дуже цікавим за дизайном ручно зроблені календарі. Дизайн студія «Ізюм» повертає мистецтво в свою продукцію, виступають проти шаблонності. При створенні ідеї вибирають незвичайний ракурс створення поліграфічної продукції. Календар «Глобус» увібрав у себе всі задуми дизайнерів, в ньому використали аплікацію з кольорового паперу. Активно працюють фактури та простота обраних композицій. За допомогою активних кольорів передано сезонність а головним текстом стає назва місяця, натомість цифри розміщені внизу малого розміру. Тому спочатку увагу привертає нестандартна ілюстрація.

Аналізуючи вітчизняні та зарубіжні зразки друкованої продукції кінця ХХ початку ХХІ ст., можна прослідкувати певні тенденції змін композиційного і стилістичного характеру їх художнього оформлення. Саме «малі» види друку піддаються експериментам у графічному дизайні, формують попит на індивідуалізовані товари. Дизайном рухають цінності, дизайнери творять культуру, дають людям враження і створюють нові простори.

#### Список літератури

1. Ітген, Й. (2021). Наука дизайну та форми. ArtHuss.
2. Лескі, К. (2021). Креативність як шторм. ArtHuss.
3. Куценко, М.Я. (2007). Основи графічного дизайну. Кондор.
4. Маков, П. (2007). Авторські книжки та щоденники. Дух і Літера.
5. Адамс, Ш. (2022). Як дизайн спонукає нас думати. ArtHuss.